

ESSEETEHTÄVÄÄN VASTAAMINEN

Useimmissa reaaliaineissa pääasiallinen koekysymyksen muoto on esseekysymys. Esseekysymys voi olla muodoltaan monenlainen: suora kysymys, väite, johon pyydetään kannanottoa tai esimerkiksi dokumenttitehtävä jossa kysymykseen on liitetty kuva, tilasto tai tekstidokumentti. Tehtävä voi olla myös moniosainen (esim. a- ja b-kohdat). Tällöin on huomattava vastata kaikkiin esitettyihin kysymyksiin.

Aineistotehtävään (dokumenttitehtävään) vastaamisessa on ennen vastaamista tutustuttava dokumenttiin huolellisesti. Mieti, mitä dokumentti kuvaa. Milloin dokumentti on laadittu ja missä tarkoituksessa? Usein myös dokumentin tietojen totuudellisuuden pohdinta on tarpeen. Tehtävänä voikin olla esimerkiksi tekstidokumentin tietojen arviointi. Joskus dokumentteja voi olla useampikin ja niiden tiedot saattavat olla keskenään ristiriitaisia. Tällaiset ristiriidat on tuotava vastauksessa selkeästi esiin. Usein osa kysymystä on dokumentin analyysi, minkä jälkeen vasta tarvitaan varsinaista historiallista faktatietoa. Dokumenttiin pitää *viitata* eli kertoa, mikä tilasto, kuva tms. on kyseessä.

Esseevastauksessa tiedot ilmaistaan pitkäkökönä kirjallisena tuotoksena. Otsikkoa ei tarvita. Vastaaminen aloitetaan yleensä aloituskappaleella. Aloitukseen sopii yleensä hyvin esimerkiksi taustan kertominen asialle, ajoitus, käsitteenmäärittely ja dokumenttitehtävän kyseessä ollessa dokumentista kertominen.

Esseevastauksessa ei käytetä ranskalaisia viivoja tai sanakirjamääritelmiä, jotka eivät ole kokonaisia lauseita vaan asiat ilmaistaan täydellisin lausein. Vastauksessa käytetään asiatyylisiä ja mahdollisimman hyvää kieltä. Kirjoittaessa voi kuvitella kirjoittavansa aiheesta sellaiselle, joka ei tiedä asiasta juuri mitään. Vastauksen luettuaan hänellä pitäisi olla asiasta selkeä kuva.

Esseevastauksessa pitää muistaa tehdä kappalejako asiasta toiseen siirryttäessä. Ennen kuin aloittaa vastaamisen, on syytä jäsenellä asioita erilliselle paperille esimerkiksi käsitekartaksi. Tämä auttaa palauttamaan asioita mieleen; vastausta kirjoittaessa se auttaa rakentamaan vastauksesta sujuvalla ja loogisella tavalla etenevän.

Historiassa usein sopiva esittämisjärjestys on kronologinen eli aikajärjestys. Vastauksen aloittamiseen sopii monesti kysymyksessä esitetyn käsitteen määrittely, ajoitus, taustan kertominen asialle tai esimerkiksi jokin ajankohtainen asiaan liittyvä uutinen.

Aiheen käsittelyssä syy–seuraussuhde on olennainen eli on selitettävä muutosprosesseja, kehityskulkuja ja tapahtumasarjoja. Historiassa oleellinen kysymys on *miksi*. Myös tapahtuman seuraukset on tärkeä kirjata vastaukseen. Muista ajoittaa vastauksesi; tarkkoja vuosilukuja tarvitaan kuitenkin vain harvoin. Vastauksessa esitetyille väitteille on esitettävä perusteluita. Käytä mielellään havainnollistavia esimerkkejä. Vastauksen tulee olla riittävän laaja. Viivoittimella vastausta ei mitata, mutta harvoin puolen A4-sivun esseevastaus on riittävä kiitettävään vastaukseen.

Noudata asettelussa kokeessa annettuja ohjeita. Ellei mitään ohjeita ole annettu, voit käyttää esim. fontti Times New Roman ja fonttikokoa 12. Tallenna esseevastauksesi välillä koneelle. Älä poista tiedostoa koneeltasi ennen kuin olet saanut arvioinnin.

PS: Saat ottaa tämän ohjeen mukaan ensimmäiseen historian esseekokeeseen. 😊